

1. Predlozi Semenarske Asocijacije Srbije za konkretne akcije Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine Republike Srbije u sektoru semenarstva:

Subvencija na proizvodnju semenskih useva kao veoma važnog segmenta ratarske proizvodnje koji zapošljava veći broj izvršioaca i uvećava vrednost samog proizvoda nekoliko puta.

Predlaže se subvencija od **300 eur/ha za semenski kukuruz i suncokret, odnosno 200 eur/ha za ostale kulture.**

Direktan efekat subvencija:

1. Konkurentniji proizvod, kako za domaće potrebe, tako i za izvoz
2. Priliv gotovog novca
3. Povećanje izvoza što je za Srbiju veoma značajno
4. Povećanjem proizvodnje (hektara) povećava se potreba za revitalizacijom doradnih centara i izgradnja novih
5. Zapošljavanje dodatne radne snage

Indirektni efekti subvencija:

1. Upošljavanje poljoprivrednih stručnih službi za aprobacije (45 eur/ha); priliv novca u državni budžet;
2. Veći profit po hektaru za poljoprivrednog proizvođača;
3. Obaveza zapošljavanja stručnih lica sa fakultetom – smanjenje nezaposlenosti;
4. Povećanje korišćenja uslužnih operacija, kao na primer berba specijalizovanim kombajnima;
5. Angažovanje sezonske radne snage za metlice – 15 radnika/ha; povećanje za 5000 hektara je 75.000 dnevnic
6. Upošljavanje prevoznika sa kamionima u lokalnu;
7. Upošljavanje prevoznika u izvozu;
8. Upošljavanje pogona za proizvodnju jumbo vreća za seme;
9. Upošljavanje pogona za izradu euro paleta;
10. Upošljavanje Instituta koji su registrovani za izdavanje OECD i ISTA sertifikata
11. Upošljavanje špeditera kod izrade dokumentacije za izvoz;
12. Upošljavanje PSS kod izdavanja fito uverenja;
13. Upošljavanje carinarnica;
14. Povećan obim poseta stranih stručnjaka, korišćenje ugostiteljskih i hotelskih usluga i mogućnost promene percepcije kod obrazovanih ljudi sa lošeg na veoma pozitivno, što je Srbiji veoma značajno;
15. Mogućnost slanja naših agronoma u inostranstvo na stručna usavršavanja;
16. Angažovanost doradnih centara (polovina ih ne radi) i izgradnja novih i modernijih kako bi bili konkurentni u svetu modernog semenarstva.

Iz navedenog se može zaključiti da pored direktnog uticaja na izvoz i snabdevanje domaćeg tržišta, postoji mnogo indirektnih efekata koji će doprineti da se poveća priliv sredstava u budžet mnogo pre isplate subvencije, a pritom kao i u semenarskoj industriji Evrope, a posebno Balkana, gde ostajemo jedan od značajnih učesnika/konkurenata.

Činjenica je da su svetske kompanije izgradile velike doradne centre u okruženju i da nam “preti” potencijalna opasnost od povećanja uvoza.

U državama okruženja koje su nam konkurencija, imajući u vidu da se carinske stope na uvoz ovih proizvoda smanjuju i imaju tendenciju ukidanja, subvencije se kreću od 250-850 eur/ha!

Oštrija kontrola od strane relevantnog Ministarstva kada su u pitanju uslovi koje mora da ispoštuje doradni centar, kako po pitanju opremljenosti, tako i stručnosti kadra zaposlenog u doradnom centru. Na ovaj način bi se sprečili improvizovani „doradni centri“ koji vrše doradu semena koje nikako ne zadovoljava visoke kriterijume, posebno kada je u pitanju izvoz, što ugrožava našu konkurentnost u međunarodnom prometu semenom.

Oslobađanje od carine pri uvozu opreme koja služi za potrebe doradnih centara, uzimajući u obzir da je veliki broj doradnih centara u veoma lošem stanju, što direktno utiče na kvalitet doradenog semena.

Ograničiti upotrebu sredstava za tretman semena samo u profesionalnim doradnim centrima uz pridržavanje svih preporuka za siguran tretman i sigurnu upotrebu ovakvog semena (uvođenje upotrebe sredstava za oblaganje semena i Heubach-testa kao kontrole, kako bi se predupredilo oslobađanje pesticidne prašine sa semena prilikom setve).

Dozvola za uvoz tretiranog semena mora se izdavati samo za seme tretirano sa registrovanim preparatima. Po trenutnim propisima postoji mogućnost uvoza semena tretiranog preparatima koji nisu registrovani u R. Srbiji, što može imati dalekosežne posledice po našu zemlju. Zbog mogućih posledica na životnu sredinu, problemu tretiranja semena u svetu se poklanja velika pažnja, što bi trebala da bude praksa i u našoj državi.

Usaglašavanje zakonske regulative sa regulativom EU, što posebno znači izjednačavanje procesa sertifikacije semena u R. Srbiji sa propisima koji vladaju u EU. Naša zakonska regulativa, posebno podzakonski akti, odnosno pravilnici, potpuno je zastarela i neusaglašena sa postojećim Zakonom o semenu. Da bi se uredio semenarski sektor i da bi se izbeglo funkcionisanje ovako važnog segmenta poljoprivrede preko raznih Uredbi, potrebno je hitno izvršiti izmene postojećeg Zakona o semenu i usaglasiti zakonsku regulativu.

U procesu usaglašavanja regulative sa EU je i neophodnost institucionalnog organizovanja ovog sektora, čime bi se objedinili procesi priznavanja i zaštite sorti, proizvodnje, kontrole i dorade semena, kao i postkontrolna ispitivanja. Nepostojanjem institucije gubi se uvid u pojedine segmente semenarstva što se može negativno odraziti na proizvodnju i izvoz semena. Sve države u okruženju već decenijama funkcionišu po principu postojanja nezavisne institucije, a pod nadzorom relevantnog Ministarstva za obavljanje poslova iz oblasti semenarstva.

Uključivanje upotrebe sortnog sertifikovanog semena u sistem subvencija poljoprivrednim proizvođačima (60 evra/ha)

Direktan efekat subvencija:

1. Kvalitetniji semenski materijal za poljoprivredne proizvođače kao preduslov za postizanje viših prinosa i profita (10-30%)
2. Sprečavanje širenja korovskih biljaka putem semena te umanjenje broja tretmana herbicidima uz smanjenje troškova (trošak jednog tretmana herbicidom je 2564 din+trošak herbicida)
3. Veća zaštita korisnika semena i životne sredine kroz kontrolisan tretman u profesionalnim doradnim centrima

4. Zaštita životne sredine kroz potpuno zbrinjavanje ambalažnog otpada u saradnji sa profesionalnim doradnim centrima
5. Kvalitetnija i bolje kontrolisana sirovina za prerađivačku industriju (lakša implementacija HACCP standarda)
6. Povećani nivo proizvodnje i iskorišćenost doradnih centara
7. Veći nivo zaposlenosti
8. Povećani obim poslovanja prateće industrije (transport, proizvodnja ambalaže, sertifikacija itd.)
9. Veći iznos PDV-a i doprinosa

Prednost prilikom zakupa i dugoročniji zakup državnog poljoprivrednog zemljišta za firme koje se bave semenskom proizvodnjom, sa posebnim akcentom na stranooplodne biljne vrste, kao i zemljišta koje se nalazi u okviru sistema za navodnjavanje.

Na ovaj način bi se povećao interes kod proizvođača za semenskom proizvodnjom, sačuvali bi se veći zemljišni kompleksi, a posebno oni koji se nalaze u sistemu za navodnjavanje, što je veoma značajno za proizvodnju semena stranooplodnih biljnih vrsta. Minimalnim promenama u sistemu i zakonu o zakupu državnog zemljišta, država ne bi trošila niti se odricala nikakvih sredstava, a dosta bi pomogla razvoju i povećanju semenske proizvodnje i našoj konkurentnosti u ovoj oblasti.

2. Predlog predstavnika Semenarske Asocijacije Srbije za sastanak sa Ministrom:

dr Svetlana Balešević Tubić, generalni sekretar Semenarske asocijacije Srbije; pomoćnik direktora za poslove semenarstva Instituta za ratarstvo i povrtarstvo u Novom Sadu

dr Goran Todorović, direktor Sektora za semenarstvo Instituta za kukuruz Zemun Polje

dr Nenad Vasić, direktor kompanije AS Hibridi, Simanovci (domaća oplemenjivačka kompanija)

Luka Popović, dipl.ing., direktor programa za seme, Delta Agrar, doo, Beograd

Danka Dujović, dipl.ing., rukovodilac PKB Agro seme, PKB Korporacija

Dragan Prastalo, dipl.ing., direktor, Best Seed Producer (BSP), Feketic

Generalni sekretar Asocijacije

Dr Svetlana Balešević Tubić